Kaposvári Tankerületi Központ

7400 Kaposvár, Szántó u. 5.

VEZETŐI PÁLYÁZAT

a Somogy Megyei Duráczky József Óvoda, Általános Iskola, Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium 7400 Kaposvár, Somssich P. u. 8. intézményegység-vezető Óvoda (magasabb vezető) beosztás ellátására

KLIK/139/29-40/2017.



Készítette: Vígvári Józsefné

7400. Kaposvár, Rezeda u. 9.

Kaposvár, 2017. május 15.

Tartalomjegyzék

ÖNÉLETRAJZ

SZAKMAI ÉLETUTAM RÖVID BEMUTATÁSA

1. Bevezetés 1

1.1. A vezetői munkát meghatározó törvények, alapdokumentumok 1

1.2. A pályázat benyújtásának indoklása

Vezetői koncepcióm 2-3

2. Működési és szakmai helyzetelemzés 3

2.1. A logopédiai óvoda bemutatása 3-5

2.2. Szociokultúrális háttér 6

2.2.1. A gyermekek létszámának alakulása az elmúlt 5 évben 6

2.3. Tárgyi feltételek 6-7

2.4. Technikai eszköz ellátottság 7

2.5. Személyi feltételrendszer, szakmai háttér 7-8

3. Pedagógiai munka, az ellátás területei 8-9

3.1. Az ellátás területeihez rendelt nevelési és oktatási programok 9

3.2. Az óvodapedagógus és a logopédus együttműködése 9

3.3. Az óvodapedagógus és a dajka együttműködése 10

3.4. A gyermekek felvételi rendje 10

3.5. Nyitvatartási rend 10

3.6. Az óvodai csoportok működésének rendje 10-11

3.7. A beiskolázás rendje 11

4. Az óvodai élet megszervezésének elvei 11

4.1. Az óvodai nevelésünk alapelvei 11-12

4.2. Az óvodai nevelésünk céljai 12-13

5. Az óvodai nevelés feladatai 13

5.1. Az egészséges életmód alakítása 13

5.2. Az érzelmi nevelés és szocializáció 13

5.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósulása 14

5.4. Az óvoda hagyományos ünnepei 14

5.5. Az óvoda kapcsolatrendszere 14-15

6. Az óvodai élet tevékenységformái az óvodapedagógus, a gyógypedagógus és a logopédus feladatai a komplex foglalkozások során 15

6.1. Játék 15

6.2. Verselés, mesélés 16

6.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc 16-17

6.4. Rajzolás, mintázás, kézi munka 17

6.5. Mozgás 17

6.6. A külső világ tevékeny megismerése 17-18

6.7. Munka jellegű tevékenységek 18

6.8. A tevékenységben megvalósuló tanulás 18

7. Értékelési rendszer 18-19

8. Ellenőrzés 19

9. Vezetői elképzelések, feladatok 19-20

10. Záró gondolatok 21

„Mint fő csodáját az emberi észnek áldom a beszédet……..

mert eszköze minden egyébnek.”

(Hebbel)

1. Bevezetés

1.1. A vezetői munkát meghatározó törvények, alapdokumentumok

• 2011. évi CXC. Törvény a nemzeti köznevelésről

• 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

• 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

• 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról

• 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról

• 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről

• 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról

• 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról

• 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

• 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Saját nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

• 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről

• 346/2013. (IX. 30.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről

• 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

• 1998. évi XXVI. Esélyegyenlőségi törvény

• 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

1.2. Pályázat benyújtásának indoklása

Vezetői koncepcióm

5 éve, amióta az intézmény óvodájának vezetője vagyok, úgy érzem, hogy munkahelyemen bizalmat, támogatást, megbecsülést és elismerést kapok. Az intézet felsőbb vezetése mellett az óvoda nevelőtestületében is azt a közösséget látom, akik számára az igényes pedagógiai munka természetes, a megújulást fontosnak tartják, szakmai kompetenciájuk pedig garancia arra, hogy az elkövetkezendő évben is vezető szerepet vállaljanak az óvodai nevelésben.

Legfontosabbnak tartom az óvodavezető munkájában, hogy tudja képviselni, bemutatni és elismertetni az általa vezetett intézményt.

„Az óvodai területen dolgozó valamennyi pedagógusnak –……..– új ismeretekre, szemléletre van szüksége ahhoz, hogy felelni tudjon a kor kihívásaira. Tudjon és merjen saját hatáskörében vezetni, ismerje fel a konfliktusokat és tudja azokat kezelni, legyen magas fokú problémaérzékenysége és szociabilitása”. (Odor Klára: Óvodai menedzsment. Budapesti Tanítóképző Főiskola)

Emellett az óvodavezetőnek „helyzetbe kell lennie” pontos képet alkotva nap, mint nap az óvoda helyzetéről az egész intézményt érintő eseményekről és a történésekre előrevivő módon kell reagálnia.

Egy ilyen nagyságrendű intézmény, mint a Duráczky EGYMI óvodai intézményegységének működtetése meg kívánja a nyitottságot, az őszinte, pontos, megfelelő kommunikációt. Nagyon fontos, hogy egymás személyiségét tiszteletben tartva, értékeit felismerve, segítsük egymást az eredményes, nevelő - oktató munka érdekében.

Az eredmények elérése érdekében célkitűzésem:

• A gyermekek érdekeinek, mindenek feletti szem előtt tartása.

• Az óvoda jó hírnevének megőrzése, melyhez nélkülözhetetlen segítséget nyújt a szakmailag felkészült nevelőtestület és a lelkiismeretesen dolgozó pedagógiai munkát segítő kollektíva.

• A Pedagógiai Program megvalósítása érdekében magas szintű, minőségi munkavégzés.

• A partnerközpontúság és együttműködés.

• A szervezeti kultúra fejlesztése.

• A munka arányos elosztása és működtetése.

• Az esetleges új dolgozók mentorálása, az óvoda cél és feladatrendszerének elfogadtatása.

Elképzeléseim szerint akkor tudunk eredményesen együtt dolgozni, ha mindenki a képességeihez mérten hozzájárul a sikerek eléréséhez, képes az együttes gondolkodásra és személyes felelősséggel tartozik a vállalt és a kapott feladatainak teljesítéséért. Minden dolgozó valamilyen területen értékes, ezért munkatársaimmal együtt a közös célok elérésének érdekében – egymás véleményét tiszteletben tartva – törekedni kell a folyamatos megújulásra,

a fejlődésre. A működés sikeressége továbbra is a minőség folyamatos javításán, a csapatmunkán, a partnerek elégedettségén múlik. Az óvodában minden dolgozó részese az óvoda egyéni arculat alakításának, a pedagógiai program színvonalas megvalósításának. Közösen kialakított értékek határozzák meg minőségét, jövőképét.

Ezt szem előtt tartva a közös munkánk eredményeként:

• Folyamatosan növekedhet a nevelés hatékonysága az intézményben. A gyermekek nevelésében – oktatásában a személyiségfejlesztést, tehetséggondozást, felzárkóztatást eredményesen megvalósíthatjuk, és a sajátos nevelési igénynek megfelelően biztosíthatjuk a feltételeket az egyenlőség nevében.

• A nevelőtestület folyamatos fejlődésével biztosíthatjuk a gyermekek számára a gyermekként való élés, azaz a folyamatos önfeledt szabad játék és a mozgás gazdag feltételrendszerét, valamint a gyermeki közösségben végezhető sokszínű, az életkornak és fejlettségnek is megfelelő tevékenységek végzésének lehetőségét.

• A pedagógusok és a pedagógiai munkát segítők értékrendjébe beépülhet a humánum, a szeretet, a tolerancia, a munka és tudás megbecsülése, a hagyomány, a család, a nemzeti kultúra és az anyanyelv tisztelete, a környezet és a természet védelme.

• A szülők és az óvoda dolgozói partnerként számíthatnak egymás segítségére és segítésére. A szülők biztonságban tudják gyermeküket, megtapasztalhatják a nevelő-oktató munka hatékonyságát, gyermekük fejlődését és szívesen ránk bízhatják legnagyobb kincsüket, a gyermeküket.

2. Működési és szakmai helyzetelemzés

2.1. A logopédiai óvoda bemutatása

Intézményünk története, történelme ősszel már 120 éves múltra tekint vissza, hiszen Kaposváron a hallássérült gyermekek iskoláztatása 1897. október 6-án indult az „Államilag Segélyezett Siketnéma Iskola” megnyitásával.

Az egykori „Siketek Általános Iskolája és Nevelőotthona” a XX. század fordulójához közeledve Módszertani Központtá alakult, ahol a széleskörű szakmai tevékenység részeként a hallássérült gyermekek mellett a beszédfogyatékos gyermekek óvodai és iskolai nevelése is megkezdődött.

Az épület udvarában, új, különálló épületegységben, 1959 októberében nyílt meg az országban elsőként az az óvoda, amit hallássérült kisgyermekek számára hoztak létre.

A gyógypedagógiai pályán eltöltött 43 évből 39 évet az intézmény óvodájában töltöttem, melynek több mint 5 éve - a logopédiai munka mellett - a vezetését is végzem.

Az óvoda 75 férőhelyes. A gyermekek nevelését, fejlesztését 15 pedagógus (óvodapedagógus, gyógypedagógus, logopédus), 2 gyógypedagógiai – asszisztens és négy dajka látja el.

Hallássérült óvodai csoportunkban az óvodai nevelés célja a kommunikáció megindítása, fejlesztése, a hallásfigyelem felkeltése, a meglévő hallásra alapozott hangos beszéd kialakítása. Az alakuló kommunikációt a gyermekek egyéni, adottságaiknak megfelelően a jelnyelv és az ujj-ábécé segítheti.

A komplex anyanyelvi nevelés a kisgyermekek életkorához, képességeikhez igazodó játékos, tevékenységközpontú kommunikációs helyzetekben valósul meg. A gyermekek fejlesztését szurdopedagógus végzi, gyógypedagógiai asszisztens segítségével.

Logopédiai óvodai csoportok

A 80-as években, az akkori Siketek Iskolája 1-2 városi intézményben ambuláns logopédiai ellátást végzett. Az évek során egyre több olyan súlyos és komplex beszédhibával küszködő, a beszéd és a kommunikáció területén, többszörösen hátrányos helyzetű gyermekekkel találkoztunk, akiknek intenzív logopédiai kezelésre lett volna szüksége.

A tartósabb és biztonságosabb eredmény érdekében úgy látszott, és látszik ma is a legjobb megoldásnak, ha a gyermekek már a korai életszakaszuktól, 3-4 éves koruktól intenzív logopédiai fejlesztésben részesülnek egész napos óvodai keretek között. Az intenzív logopédiai megsegítéssel hatékonyan alakulhat ki a beilleszkedés és a szocializáció legfontosabb csatornája: ***a kommunikáció.***

Intézményünk az ellátatlanság helyzetének oldására 1987-ben logopédiai óvodai csoportot, később csoportokat nyitott.

Óvodánkba, a SM Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottság, Szakértői véleménye alapján kerülhetnek be a beszédfogyatékos gyermekek.

<u>Az óvoda célja:</u>

- az óvodai nevelés körülményei között - a mindenkori óvodai program mellett - speciális, fejlesztő logopédiai módszerekkel segíteni a súlyos beszédhibás gyermekeket;

- az intenzív kezeléssel a gyermekek beszédállapotának rendezése;

- az általános nyelvi fejlesztés;

- a szülőkkel való szoros együttműködés (felvilágosítás, tanácsadás számukra, ami az otthoni nevelésben nyújthat segítséget);

- eljuttatni a gyermekeket olyan képességek és készségek birtokába, amelyek biztosítják a minél sikeresebb iskolai integrációjukat.

Óvodánkban 5 logopédiai csoportot működtetünk. A csoportok kialakításánál a gyermekek életkora meghatározó tényező volt, amit az elmúlt két tanév során már nem tudtunk teljes egészében érvényesíteni.

A logopédiai csoportokban délelőtt és délután óvodapedagógusok látják el az óvodai feladatokat. Munkájukat magasan képzett, tapasztalt gyógypedagógiai asszisztensek segítik, mely egyben az óvoda hatékonyságát is elősegíti. Az óvodapedagógusok mellett a speciális terápiákat logopédusok végzik.

Pedagógiai programunk figyelembe veszi a logopédiai óvodák számára készült komplex fejlesztő program mellett az óvodai nevelés országos alapprogramját és a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveit is.

Az egész napos óvodai programba ágyazva lehetőség nyílik arra, hogy:

- idejekorán, viszonylag gyorsan és eredményesen segítsünk a gyermekek súlyos beszédállapotán;

- a nehezen érthető vagy egyáltalán nem beszélő, de jó intellektusú gyermekeknél a kommunikációs zavar következtében másodlagos tünetként ne alakuljanak ki társult pszichés problémák (autisztikus tünetek, súlyos figyelem- és magatartászavar, pszichoszomatikus problémák, viselkedészavar). Az ilyen esetekben a kis létszám és az egyéni bánásmód fejlesztésük sikerének alapja lehet.

- a szülőkkel való intenzív kapcsolattartáson keresztül, az ő bevonásukkal még hatékonyabbá tehetjük a terápiát, esetleg fel is gyorsíthatjuk azt;

Az általános elveken túl fontos a gondozási tevékenység, a közösségi nevelés, a játéktevékenység – mely az óvodás gyermek alapvető tevékenysége -, a munkatevékenység, az anyanyelvi nevelés, a kognitív képességek pl. a matematikai gondolkodás fejlesztése, a mozgásfejlesztés.

A felsoroltakon kívül óvodánk sajátosságai közé tartozik:

• maximum 14 fős, lehetőség szerint, hasonló életkorú gyermekcsoportok működtetése

• családias, derűs légkör

• hidroterápiás úszásoktatás öt éves kortól

• mozgásterápia szükség szerint (logopédiai ritmika, alapozó terápia, szenzomotoros és konduktív fejlesztés, gyógytestnevelés)

• szükség estén óvoda pszichológusi segítség

• logopédia szakos gyógypedagógus hallgatók gyakorlati oktatása

• „Szülő - suli” néven előadások és közös együttlétek szervezése a szülőknek, évente néhány alkalommal (igény szerint)

• a gyermekek óvodai életét különböző programok színesítik (színház-, könyvtár-, és múzeumlátogatások, kirándulások, játszóházak, bábelőadások, ünnepi megemlékezések, hagyományőrzés)

2.2. Szociokulturális háttér

A családok egyre nehezebb anyagi körülményeiből adódóan a gyermekek értelmi, érzelmi és szocializációs szintje igen eltérő. Kiemelt fontosságú a szülői házzal való kapcsolat, az együttnevelés jelentősége és folyamatos együttműködés a gyermekek érdekében.

A csoport összetételekből adódóan minden óvodapedagógus ellátja az alapvető gyermekvédelmi feladatokat is.

A gyermeki jogok védelmére a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek, családok segítésére gyermekvédelmi felelős tevékenykedik.

Az ezen a területen végzett munkához az intézmény pszichológusától is hatékony segítséget kapunk.

2.2.1. A gyermekek létszámának alakulása az elmúlt öt évben

Nevelési év	Gyermekek létszáma év elején	Gyermekek létszáma év végén	Többségi általános iskolát kezdő gyermekek száma	Logopédiai iskolát kezdő gyermekek száma
2011-12. tanév	64 fő	66 fő	1 fő	13 fő
2012-13. tanév	65 fő	73 fő	13 fő	15 fő
2013-14. tanév	62 fő	72 fő	10 fő	8 fő
2014-15. tanév	62 fő	76 fő	4 fő	6 fő
2015-16. tanév	74 fő	74 fő	4 fő	5 fő

2.3. Tárgyi feltételek

Az óvoda 650 m2 alapterületű, 75 gyermek (hat csoport) befogadására alkalmas, akadálymentes, U-alakú különálló épület az intézmény udvarán. A keleti és nyugati szárnyat egy északi szárny köti össze. A déli oldalon nyitott, itt helyezkedik el az óvoda udvara. Az udvaron udvari játékok, mászóka, csúszda, libikóka, homokozó található. A keleti szárnyban helyezkedik el négy nagyméretű csoportszoba, 1 fejlesztő helyiség, 1 iroda, felnőtt öltöző, mosdó és WC, gyermekmosdók, WC-k, mozgássérültek számára kialakított mosdó és WC. A nyugati szárnyban található 4 fejlesztőhelyiség, 1 tornaszoba, felnőtt zuhanyozó és WC, gyermekmosdók és WC-k. A keleti és nyugati épületrészt összekötő északi szárnyban helyezkedik el a bejárat, egy kis folyosóval összekötött részben 2 nagyméretű csoportszoba 1 öltöző, zuhanyozó, 1 felnőtt WC, egy nagyméretű tanári szoba, az ebédlő (ahol a napirendben

meghatározott időben történik a gyermekek közös étkeztetése), a tálaló konyha és a takarító eszközök számára biztosított helyiség.

A csoportszobák felszereltsége megfelelő, az utóbbi évek során a fektetőket mindenhol újakra cseréltük.

Az alapítvány támogatásával vásároltunk szőnyegeket, udvari játékokat.

A mozgásfejlesztő eszközök mennyisége és minősége is megfelelő.

A tornaszobánkat minden csoport rendszeresen használja és a logopédiai fejlesztő szobák is jól felszereltek.

Udvarunk elegendő teret nyújt a nagymozgások fejlesztésére minden gyermek számára. A parkosítást, fák ültetését felajánlásból tudtuk megvalósítani.

Az épület teljes felújítása 2009-ben megtörtént.

2.4. Technikai eszköz ellátottság

Az óvoda rendelkezik:

Laptopokkal, Tab lettel, internet elérhetőséggel, másolóval, nyomtatóval és telefonvonallal.

Egyéb berendezések: DVD lejátszó, CD lejátszók, rádiós magnók, digitális fényképezőgép.

2.5. Személyi feltételrendszer, szakmai háttér

A közvetlen szakmai és operatív feladatok irányítását, szervezését az óvodavezető végzi. Az óvodai nevelést-oktatást óvodapedagógusok látják el.

A terápiás foglalkozásokat gyógypedagógiai tanárok biztosítják. A tanárok szurdopedagógia, logopédia, oligofrén pedagógiai szakképesítéssel rendelkeznek.

A nevelő - oktató munkát dajkák és gyógypedagógiai asszisztensek segítik. Az óvodában a rendszeres egészségügyi felügyeletet az iskolaorvos, a védőnő és az ápoló személyzet biztosítja. A gyermekek egészségügyi ellátását szakorvosok végzik (gyermekgyógyász, szemészorvos, fül-orr-gégész, audiológus).

Az óvoda speciális feladatainak ellátását konduktív pedagógus, gyógy testnevelő, óvoda-, iskolapszichológus, HRG szakember és műszerész segíti.

Nevelőtestületünk tagjai több éves gyakorlati tapasztalattal rendelkeznek. Szakmailag jól képzettek és jól alkalmazkodnak a kor kihívásaihoz. Nyitottak, érdeklődőek, keresik a módszertani megújulás lehetőségeit. Az óvodapedagógusok és a logopédusok mellett a pedagógiai munkát segítő munkatársak is aktív részesei a belső intézményi környezet kialakításának.

Sajnálattal vettük tudomásul, hogy a pedagógusok kötelező 7 évenkénti továbbképzésének állami támogatása 2013-ban megszűnt. Azonban köszönettel tartozunk a Fenntartónak, hogy 2 pedagógusunk szakvizsgás képzését anyagilag támogatta, illetve támogatja. Reméljük, hogy a jövőben továbbtanulást vállaló kollégák is részesülhetnek tanulmányaik anyagi támogatásában is.

intézményegység vezető: óvodapedagógus, szurdopedagógia-logopédia szakos gyógypedagógiai tanár, szakvizsgázott pedagógus, közoktatás vezető: 1 fő

óvodapedagógus: 5 fő

óvodapedagógus – gyógypedagógus, logopédia szakos tanár: 1 fő

óvodapedagógus – tanító: 1 fő

óvodapedagógus – TAP szakos gyógypedagógiai tanár: 1 fő

óvodapedagógus – fejlesztő pedagógus: 1 fő

óvodapedagógus – magyar, népművelés szakos általános iskolai tanár 1 fő

szurdopedagógia – oligofrén – pedagógia szakos gyógypedagógiai tanár: 1 fő

tanító – TAP szakos gyógypedagógiai, logopédia szakos tanár: 1 fő

oligofrén pedagógia – logopédia szakos gyógypedagógiai tanár- gyakorlatvezető

mentortanár: 1 fő

oligofrén pedagógia – szurdopedagógia – logopédia szakos gyógypedagógiai tanár – szakvizsgázott pedagógus, gyakorlatvezető mentortanári szakterületen: 1 fő

3. Pedagógiai munka, az ellátás területei

Az óvoda szerves része a közoktatási rendszernek, a közoktatási rendszer szerves része a társadalomnak. Az óvodával akkor elégedett a szülő, ha gyermekét szeretettel nevelik, egészséges, esztétikus környezet veszi körül, majd képességeinek megfelelően fejlődik és a lehetőségekhez képest éretten kerül iskolába.

Óvodai nevelésünk célja tulajdonképpen egybeesik a szülői elvárással. Minden gyermek optimális fejlesztésére törekszünk, egyénisége, személyisége tevékenységeken keresztül történő kibontakoztatásával.

Óvodánk a sajátos nevelési igényű (hallássérült, valamint súlyos beszéd- és nyelvfejlődési zavarral, részképesség zavarral küzdő) gyermekek nevelését - oktatását végzi többirányú cél- és feladatrendszerben. Szakmailag önálló intézményegységeként működik, ugyanakkor az egész intézménnyel szoros szakmai egységet alkot, vezetője a mindenkori főigazgató.

Jelenleg egy hallássérült óvodai csoport működik, függetlenül a gyermekek hallásállapotától, életkorától, kommunikációs és fejlettségi szintjétől, a társuló sérülések súlyosságától. Az öt logopédiai óvodai csoportot korosztály, fejlettségi szint és a jelentkezők számától függően alakítjuk ki. Az óvodába jelentkező gyermekek egy része bölcsődéből, másrészük többségi óvodákból kerülnek intézményünkbe. Az enyhe fokban nagyothalló gyermekek fejlesztését a logopédiai csoportokban belső integráció formájában valósítjuk meg. A cochlea implantációs műtéten átesett gyermekek részére is megszervezzük az óvodában való elhelyezést, amennyiben lakóhelyén nem biztosíthatók a szükséges feltételek vagy a szülők kérik az intézmény ellátását. Vannak rendkívül hátrányos helyzetű családból érkező gyermekek, akiknél még nem állapítható meg, hogy milyen szinten képesek a foglakozásokon részt venni. A hátrányos helyzetű gyermekek esetében, az óvodai csoportokban dolgozó pedagógusok feltárják a tapasztalható elmaradás esetleges okát, és a megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai ellátáshoz biztosítják az egyéni felzárkóztatást.

3.1. Az ellátás területeihez rendelt nevelési és oktatási programok

Nevelési programunk abból indul ki, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő szerepet játszik. A hallássérült óvodai csoportban, az „Óvodai fejlesztési program súlyos fokban hallássérült gyermekek számára” című program alapján tervezünk, valamint a nagyothalló gyermekek fejlesztése a „Mondom – hallom” című minősített óvodai program szerint történik. A logopédiai óvodai csoportokban pedig a 363/2012. (XII. 17) Korm. Rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramja mellett a „Taníts meg engem!”, logopédiai óvodai minősített fejlesztő programot alkalmazzuk. A halmozottan fogyatékos hallássérült gyermekek számára adaptáció készült a hallássérültek minősített tanterve és az értelmi fogyatékos óvodai program minősített tanterve alapján. Mindkét területen az alapdokumentumok kiegészülnek a 2013. augusztus 01.-től hatályos 32/2012. EMMI rendelet „Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveivel”.

3.2. Az óvodapedagógus és a logopédus együttműködése

A logopédiai óvoda specialitása az egész napot átszövő anyanyelvi nevelés. Ennek a tevékenységnek mind a logopédus, mind az óvónő aktív részese. Közös célunk elősegíteni az óvodásaink sokoldalú, harmonikus fejlődését, személyiségük kibontakoztatását az életkori és egyéni sajátosságok és eltérő fejlődési ütemük figyelembe vételével. A speciális terápiákat, valamint az individuális és kiscsoportos foglalkozásokat a logopédus vezeti. Az óvodapedagógus feladata, hogy oldott, segítő, támogató légkört alakítson ki a gyermekcsoportban. Különösen jelentős ez a védettséget nyújtó légkör a sérült kommunikáció következményeként másodlagosan kialakuló magatartászavarok (nem beszélés, szorongás, esetleges agresszivitás) oldása, rendeződése érdekében. Fontos, hogy az óvodapedagógus azonnal érezze a gyermek néha alig észrevehető apró, finomabb jelzéseit.

Az óvónő és a logopédus munkája jól kiegészítik egymást, de a kompetencia határokat feltétlenül be kell tartaniuk. A szülő tájékoztatása a nyelvi fejlődés és a beszédhiba alakulásáról kizárólag a logopédus feladata. Az óvónő beszámol a szülőnek a gyermek általános fejlődéséről, napi viselkedéséről, az egészséges életmód szokásairól, alakulásáról. A

szülői házzal az óvodapedagógus napi kapcsolatot tart, folyamatosan tájékoztatja a rendezvényekről, programokról a szülőket.

3.3. Az óvodapedagógus és a dajka együttműködése

A speciális nevelési szükségletet biztosító óvoda programjának megvalósítása során a dajka, és az óvodapedagógus munkája összehangolttá válik. A dajka a gondozási feladatok során magatartásával, viselkedésével, jó beszédpéldával hatást gyakorol a gyermekekre. Az óvónő és a dajka összehangolt munkája nagymértékben hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

3.4. A gyermekek felvételi rendje:

• A gyermekek felvétele a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Hallásvizsgáló, Mozgásvizsgáló Gyógypedagógiai Tanácsadó, Korai Fejlesztő, Oktató és Gondozó Tagintézménye és a Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottság Szakértői véleménye alapján történik a nevelési év során folyamatosan.

• A gyermekek beíratása a Vizsgálati vélemény, vagy a Szakértői vélemény bemutatása után történik.

• Az óvodai férőhelyek betelte után a gyermekek várólistára kerülnek.

• A gyermekek elosztását, csoportba sorolását, az óvodapedagógusok és a logopédusok véleményét meghallgatva, az óvodavezető dönti el. Szeptemberben még lehetőség van a csoportokon belüli változtatásokra, átszervezésre..

Célunk, hogy a komplex és intenzív fejlesztés során az életkori sajátosságokat figyelembe véve, minél homogénebb csoportokat sikerüljön létrehozni.

3.5. Nyitvatartási rend

Az óvoda hétfőtől-péntekig reggel **6.45-17** óráig tart nyitva.

Az óvoda szombaton és vasárnap zárva tart.

A kollégiumi ellátást igénylő gyermekek **hétfőtől csütörtökig** este **18** óráig vehetik igénybe az óvodai elhelyezést.

3.6. Az óvodai csoportok működési rendje:

A hallássérült óvodai csoportot szurdopedagógia - oligofrénpedagógia szakos gyógypedagógiai tanár vezeti. Az összetett kórképpel rendelkező hallássérült gyermekek párhuzamos foglalkozásainál gyógypedagógiai asszisztens alkalmazása szükséges, valamint szervezi az étkezéseket, gondozási feladatokat, a játékot, és a fejlesztő foglalkozásokat is.

A logopédiai óvodai csoportok délelőtti és délutáni fejlesztését felsőfokú végzettségű óvodapedagógusok és logopédiai szakképesítéssel rendelkező gyógypedagógiai tanárok végzik. Ettől a tanévtől van lehetőségünk, hogy a gyógypedagógiai asszisztensek segíthetnek a csoportok életének szervezésében.

A nap folyamán szakképesített dajkák segítenek a gondozási feladatokban és az étkezések lebonyolításában.

Az egészségügyi feladatokat a kollégiumban a védőnő és ápolónő látja el. Betegség vagy baleset esetén az értesítést követően kötelesek azonnal az óvodában tartózkodó gyermekeket megnézni és a megfelelő intézkedéseket megtenni. Ha baleset történik, a csoporthoz beosztott pedagógus vagy más munkakörben foglalkoztatott kolléga feljegyzést készít, melyet a titkárságon le kell adni. A balesetről a szülőt értesíteni kell.

3.7. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére. Óvoda - iskola átmenet. A beiskolázás rendje

Az óvodai nevelés kialakítja azokat a készségeket, képességeket, személyiségjegyeket, amelyek alkalmassá teszik az óvodást az iskolai tanulás megkezdésére. Az óvoda – mint a közoktatási rendszer első eleme – munkáját jóváhagyott program alapján végzi. Cél: a tartalmas kapcsolat kialakítása, mely segíti a zökkenőmentes iskolakezdést.

A gyermekekről az óvodai nevelés végére a pedagógiai megfigyelések és véleményezések alapján az illetékes szakértői bizottságok elkészítik az iskolaérettségi vizsgálatot, és kijelölik számukra az optimális továbbhaladás irányát.

Az óvoda logopédiai tagozatáról a tünetmentes gyermekek többségi általános iskolába kerülnek. Azok a gyermekek, akiknek a nyelvi fejlődési zavaruk csak részben rendeződött és további speciális fejlesztést igényelnek, intézményünk logopédiai első osztályában kezdhetik meg általános iskolai tanulmányaikat.

4. Az óvodai élet megszervezésének elvei

A nevelő munkát az óvodában dolgozó pedagógusok végzik elsősorban saját emberi, nevelő példájukkal és az általuk szervezett speciális foglalkozásokkal. Különböző módszerekkel alakítják, fejlesztik a gyermeki személyiséget a napi élet során. Az óvónő és a gyermek kapcsolata akkor jó, ha aktív és kölcsönös. A kisgyermek még az iskolába lépés előtti korban is igényli a testi kontaktust, a szeretetteljes bánásmódot. Az óvónőnek mintegy helyettesítenie kell az édesanyát. A gyermeknek ez a figyelem biztonságérzetet ad, megerősíti benne saját személye jelentőségét. A 3-7 éves korú gyermek mintakövetése nem tudatosan választott. Minden vele foglalkozó felnőttet kritika nélkül utánoz. Érzékenysége okán kódolja a körülötte élők egymás közötti viselkedését, érzi az őszinteséget és a hamisságot egyaránt. Nagyon fontos tehát a csoportban dolgozó felnőttek jó kapcsolata, az óvónők és a munkájukat segítő dajkák, gyógypedagógiai asszisztensek nevelési elveinek, stílusának összehangolása.

4.1. Az óvodai nevelésünk alapelvei

- Az óvoda feladata olyan feltételrendszer biztosítása, amelynek keretein belül az óvodai nevelésben részesülő valamennyi gyermek a szakmai követelmények betartásával sajátíthatja el azokat a képességeket, ismereteket, amelyek képessé teszi őket a sikeres iskolakezdéshez. Figyelembe kell venni a hallás-, és beszédfogyatékosság tüneteinek változatosságát, a speciális szükségleteket és az egyéni teherbíró képességet.
- A fejlesztésnek egyéni, kiscsoportos és csoportos formában kell történnie a gyermekek egyéni fejlődési ritmusához alkalmazkodó lépésekben.
- Legyen játékközpontú, melynek megvalósulása a mozgás és cselekvés közben történő tapasztalatszerzésre épül.
- Olyan környezet kialakítása szükséges, melynek segítségével a hallás- és beszédsérült gyermekek sikerélményhez való juttatása megvalósítható.
- Óvodánkban a gyermekek számára olyan védettséget nyújtunk, hogy a hiányos vagy sérült kommunikáció következményeként kialakuló magatartászavarok rendeződjenek, a későbbiek során pedig ép beszéddel és rendezett magatartással alkalmassá válhassanak az együttnevelésre.
- Gondot kell fordítani arra, hogy az önként vállalt feladatok és munkafolyamatok végzése során a kommunikációs nehézséggel küzdő gyermekeink megéljék a közösségért végzett tevékenység örömét.
- Óvodánkban az óvodapedagógusi, a logopédusi és a gyógypedagógusi munka komplex nevelési egységet alkot. Mindkét szakterületen dolgozó szakemberek a kompetencia határokat betartva végzik nevelő, fejlesztő tevékenységüket.
- Az óvoda valamennyi dolgozója és gyermeke, valamint a szülők kölcsönösen tiszteletben tartják egymás emberi méltóságát, elfogadva a gyermekek fogyatékossági típusából és súlyosságából adódó eltérő fejlődési ütemét és teljesítményét.

4.2. Az óvodai nevelésünk céljai

Általános nevelési célok

- Olyan pedagógiai környezet kialakítására kell törekedni, melyben a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerülnek, természetessé válik a társas együttműködés, az életkori sajátosságok és egyéni szükségletekre alapozott komplex személyiségfejlesztés.
- Elősegítjük a 3-7 éves korú gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését és az elvárások igazodnak a gyermekek fejlődési üteméhez.
- Nagyon fontos a gyermekek iskolai beilleszkedéséhez szükséges testi-, szociális-, kognitív érettség kialakítása, fejlesztése, a fejlődési zavarok kiszűrése, a prevenciós és korrekciós feladatok ellátása.
- Az óvoda minden dolgozója azonos követelményt állítson a gyermekek elé a különböző tevékenységek során.
- Az eredményes fejlesztés érdekében feltétlen szükség van a családdal való rendszeres, sokoldalú, pozitív együttműködésre.

- Az óvoda kapcsolatot tart - az óvodai élet és az óvodai élet után – a gyermek életében meghatározó szerepet játszó intézményekkel (szociális intézmények, gyermekjóléti szolgálatok, egészségügyi intézmények, iskolák, stb.)

Speciális fejlesztési célok

- A 3.-7. éves korú hallássérült gyermekek hallásfejlesztése, nyelvi kommunikációjának megindítása és folyamatos fejlesztése.
- A hallászcsökkenés miatt elmaradt beszédfejlődés következtében cselekvéshez kötött érzékletes gondolkodás egyre absztraktabb szintre emelése.
- A súlyos beszéd-, és nyelvfejlődési zavarral, valamint részképesség zavarral küzdő gyermekek multiszenzoros fejlesztése a percepció minden részterületére kidolgozva.
- A hallás-, és beszédfogyatékos gyermekek magatartási és viselkedési formáinak kialakítása, a cselekvés általi tapasztalás, a modellkövetés (az utánzás-szoktatás), az egész nevelőtevékenységet átható eszközével.

5. Az óvodai nevelés feladatai

5.1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életre nevelés szokásainak a megalapozását óvodás korban kell elkezdeni. A gyermekek jó közérzetét a testi szükségletek kielégítése biztosítja, ezért a gondozási feladatok ellátása alapvető óvodai tevékenység. A testápolás a gyermekek tisztaság igényének kielégítésén túl jó lehetőség a nevelő és a kisgyermek meghitt viszonyának, kommunikációjának kialakítására.

A megfelelő táplálkozás a fejlődés szempontjából elengedhetetlen. Fontos a rendszeres étkezés szokásának és kulturált formájának kialakítása. A harmonikus, összerendezett mozgás és a szellemi fejlődés egymással szoros kapcsolatban állnak. Feladatunk biztosítani a spontán mozgáslehetőséget az egyéni sajátosságok figyelembevételével.

Kisgyermekkorban az ebéd utáni pihenés élettani szükséglet. A megfelelő feltételek a szeretetteljes bánásmód és a jól megválasztott mese megteremti hozzá a nyugodt légkört.

Fontos a környezeti higiéniára nevelés, mely magába foglalja az óvoda tisztaságának megóvását, szépítését, a termek szellőztetését, a helyes fűtés és világítás biztosítását, az udvar tisztántartását, a mellékhelyiségek takarítását, a természet megvédését, a hulladékkezelést, az energiával való takarékosságot.

5.2. Az érzelmi nevelés és szocializáció

A kisgyermek ahhoz, hogy boldoguljon, meg kell tanulnia beszélni, a környezet adta keretek közt tevékenykedni, eszközöket használni, a társakkal együtt működni.

El kell lesnie a mindennapi élet adta szerepeket, magatartás mintákat. Ez együttesen a szociális tanulás intenzív formája. Óvodánkba nagyon eltérő szociokulturális háttérrel érkeznek a gyermekek. Az óvodapedagógus úgy tervezi pedagógiai munkáját, hogy segítse a különbözőségek kiegyenlítését, egymás elfogadását. Erre irányuló kompenzációs tevékenységét tudatosan tervezi a játék és az óvodai tevékenységek során.

5.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósulása

Az anyanyelv használata áthatja az óvoda napi életét, szerves része egész nevelő-oktató munkánknak. A verbális fejlesztés célként és eszközként is megjelenik munkánk során. Az anyanyelv megfelelő szintre hozásával fejlődik a gondolkodás, mely pozitívan hat az írás – olvasás – számolás elsajátítására.

Célunk:

• az adott életkorra jellemző nyelvi fejlettség kialakítása

• az alapkultúrtechnikák elsajátításához szükséges anyanyelvi bázis kialakítása

• a nyelvhasználat terén jelentkező nehézségek leküzdése

• tapasztalatok, élmények, ismeretek megszerzése,(természeti társadalmi környezetről) összefüggések tudatosítása

• a gyermekek önkifejezésének, közlési vágyának elősegítése

• a beszéd indítása, a beszédészlelés és beszédmegértés fejlesztése, a szókincs bővítése, a nyelvtani szempontból helyes mondatalkotás, összefüggő folyamatos beszéd elsajátíttatása

• csökkenteni a már kialakult beszédfélelmet, gátlásokat

• az óvodapedagógus, a logopédus és a család együttműködése.

5.4. Az óvoda hagyományos ünnepei

A mindennapos nevelőmunkánk szerves részét képezi a hagyományok ápolása. Hagyományok és az ünnepek ápolásának közösségformáló erejük van és erősítik az összetartozást. Az ünnepek kiemelik az ünnepen résztvevőket a hétköznapokból. Szépsége, mássága, külsőségei és érzelmi telítettsége megérintik a gyermekeket.

Az ünnepek egyben a magyar kultúra hordozói. Ezenkívül segítik a gyermek időbeni tájékozódásának alakulását is.

5 5. Az óvoda kapcsolatrendszere

Kapcsolat a szülőkkel

Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, a kettő összhangja a gyermek harmonikus fejlődésének feltétele. Az együttműködés alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás, a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett környezetben élő gyermekek felkarolása. Az óvoda nem

tudja, és nem is vállalhatja át a család nevelési feladatait és annak megoldását. A meglévő hiányosságokra tapintatosan felhívjuk a szülők figyelmét, felajánljuk a szakmai segítségünket. A gyermek harmonikus fejlődése szempontjából fontosnak tartjuk az együttműködést, mely pozitívan hat a nevelés és a tanulás területén egyaránt.

Az együttműködés formái:

• Beszoktatás, befogadás

• Személyes beszélgetések igény szerint

• Szülői értekezlet évente legalább kétszer

• Fogadó óra

• Szervezett rendezvények, ünnepek (karácsonyi és húsvéti munkaest, kirándulás, stb.)

• Szülői szervezet

6. Az óvodai élet tevékenységformái az óvodapedagógus, a gyógypedagógus és a logopédus feladatai a komplex foglalkozások során

6.1. Játék

A játék „mint a kisgyermek mindennapjait átszövő alapvető és legfőbb tevékenysége" az óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszköze.

A játék fejlődése a fejlődés egészének tükre a gyermek fejlődésében semmi mással nem helyettesíthető tevékenységi forma.

A gyermek az önmaga által választott szabad játékban észrevétlenül tanul. Egyben lehetősége van arra, hogy az életében előforduló szituációkat kipróbálja, gyakorolja, feldolgozza és ezekre különböző megoldási módokat keressen.

Az őt körülvevő világról is a játékon keresztül szerezhet legtöbb ismeretet. Az óvónő feladata minél több időt, alkalmat, lehetőséget biztosítani a játékra.

A játékban az élményeknek meghatározó szerepe van. Ezek egy része spontán, más része az óvónő tudatos és tervszerű munkája által közvetített.

Lényeges, hogy a gyermekek élményeiket tevékenységben éljék meg. Minden játékfajta sok fejlesztési lehetőséget hordoz magában és fejlesztik a kommunikációs képességet is.

Az óvodapedagógus feladatai a játékkal kapcsolatban:

• Élménynyújtás és tapasztalatszerzés biztosítása

• A minta, az utánzás lehetőségének megteremtése

• A játék feltételeinek kialakítása: derűs, nyugodt légkör, hely, idő, eszközök

• A játék, tudatos, tervszerű irányítása

• A gyermekek fejlődését elősegítő játékfajták biztosítása

• Az egyéni bánásmód alkalmazása

• A megfelelő viselkedési szabályok, a kulturált magatartás kialakítása

• A játékeszközök megismertetése, használatának bemutatása

• A kommunikációs képességek fejlesztése

A pedagógusok szerepe a játék tervezése, irányítása során sokkal tudatosabban és hangsúlyosabban jelenik meg a sajátos nevelési igény miatt. A logopédussal együttműködve tervezzük meg azokat a célokat és feladatokat, amelyekkel a leghatékonyabban fejleszthetjük a kommunikációs illetve nyelvi képességeket.

6.2. Verselés, mesélés

Az anyanyelvi nevelés áthatja az óvoda egész napi életét.

Szerves része oktató-nevelő munkánknak, beépül az óvodai élet mindennapjaiba, mivel minden foglalkozás is lehetőséget kínál arra, hogy a gyermekek eljussanak a független beszédmegértésig. Az anyanyelv és kommunikáció fejlesztése helyes mintaadással kiemelt jelentőségű az óvodai nevelésben.

A komplex fejlesztés során kiemelkedő jelentőséget tulajdonítunk a szemléltető eszközök használatának. Minden nap mesélünk, verselünk, énekelünk, és így valamilyen formában, valamikor mindenki részt vehet benne.

Az irodalmi élményt zenével, mozgással és manipulációs tevékenységgel kapcsoljuk össze. Az óvodai foglalkozási típusok szinte mindegyikéhez kapcsolható egy-egy prózai vagy lírai alkotás.

Feladatunk a gyermekek szabad önkifejezésének, közlési vágyának elősegítése. Ehhez segítő, megértő és befogadó környezetet kell biztosítanunk.

Kezdetben elfogadjuk, támogatjuk és segítjük a gyermekek egyéni kommunikációs formáit. Lehetőséget adunk arra, hogy minden gyermek arról beszélhessen ami érdekli, engedjük beszélni, nyitottak vagyunk a gyermek mondanivalójának meghallgatására. Az óvodapedagógus odafigyel arra, hogy a gyermekek mindig választ kapjanak a kérdéseire, dicséri és biztatja a bátortalanabb gyermekeket a beszédre.

Nagy hangsúlyt fektetünk a helyes nyelvhasználatra, és a logopédussal együttműködve segítjük a kialakított hangok gyakorlását.

6.3. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodai ének-zene, énekes játék gyermektánc nevelésnek az óvodai élet egészét át kell hatnia.

Célja a zene iránti érdeklődés felkeltése, a befogadásra való képesség megalapozása.

Az örömöt nyújtó közös éneklés, a körjáték, a mondókázás, a közösségi és az esztétikai nevelés szempontjából is kitüntetett helyet kap. Az énekléssel, mozgással hatunk az érzelmeikre, értelmi fejlődésükre is. A dalanyag kiválasztásánál tekintettel kell lennünk a gyermekek fejlettségére, életkori sajátosságaikra.

6. 4. Rajzolás, mintázás, kézi munka

A művészet nem más, mint a világ megismerése sajátos nézőpontból, egyéni szűrőn keresztül. Képi megjelenítésének formája a vizualitás.

A vizuális nevelés célja a gyermek egyéni élmény-, és fantáziavilágának megjelenítése, a „szépség" létrehozásának öröme és képessége.

Mindig törekedjünk arra, hogy az óvodás maga találja ki és valósítsa meg elképzeléseit. Csak akkor nyújtsunk segítséget neki, ha ezt ő maga kéri és igényli.

Alkotó munkájukhoz feladatunk biztosítani a megfelelő helyet, az állandóan rendelkezésükre álló változatos, jó minőségű anyagokat és eszközöket, valamint meg kell tanítani őket az egyes technikákra.

A felnőtt példája nyomán értékeljék, tartsák tiszteletben a saját és társaik alkotását.

6.5. Mozgás

Az egészséges életvitel szokásainak megalapozása, a 3-7 éves gyermek testi fejlődésének biztosítása nem képzelhető el a természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgás megszerettetése nélkül.

A mindennapi szervezett mozgás keretében történő gyakorlatok, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek mozgáskultúráját, téri tájékozódását, helyzetfelismerését, hozzájárulnak a gyermeki személyiség differenciált fejlesztéséhez.

Lényeges a megfelelő motiváció, a mozgásra inspiráló, biztonságos környezet kialakítása, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása, a pozitív megerősítése.

6. 6. A külső világ tevékeny megismerése

Minden ember a természet szülötte és a társadalom része. A kisgyermek a világot élményein keresztül ismeri meg és emóciói alapján alkot képet róla.

Az óvónő érdeklődése, lelkesedése, empátiás készsége, színes egyénisége segíti, hogy a gyermekek megszeressék környezetüket és észrevegyék a természet szépségeit, tiszteljék az életet.

Fontos a gyermek tevékeny részvétele környezete alakításában és eközben az őt körülvevő természet védelmének, óvásának szokássá alakítása.

A környezet megismerése során matematikai tapasztalatoknak és ismereteknek is birtokába jut a gyermek. Folyamatos, indirekt módon közvetíthetünk számára matematikai ismereteket, alapfogalmakat a játékban és minden tevékenysége során gyakoroltatnunk kell a gondolkodási műveleteket.

A matematikai nevelésben az értelmi képességek közül leginkább a problémamegoldó gondolkodás fejlesztését célozzuk meg.

6.7. Munkajellegű tevékenységek

A munka a személyiségfejlesztés fontos eszköze, amely sok azonosságot mutat a játékkal. A megegyező sajátosságokra támaszkodva érje el az óvónő, hogy mindkét tevékenység örömforrás legyen.

A gyermekek a mindennapi munkálkodás közben ismerkednek környezetükkel, így a tárgyi világról is egyre pontosabb információkat kapnak.

A különböző munkafajták végzésénél tapasztalják meg munkájuk eredményességét, s a közösség tanulja meg becsülni az egyén produktumát.

Váljon a csoport számára magától értetődő és természetes dologgá, hogy mindenki dolgozik, amikor szükséges, és mindenki a kedvének és egyéniségének megfelelő munkát végezheti.

6. 8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Óvodáskorban a tanulás és a játék nem választható el egymástól. Az óvodai tanulásnak az alapjai azok az élmények, tapasztalatok, amelyek közvetlenül vagy közvetve érik a gyermeket, és elősegítik a világ megismerését. A gyermekek tanulási tevékenységeinek tere, szervezeti kerete, formája a játék, amelynek nevelési alapelve és módszere a játékosság. Ezen belül juthatnak el a gyerekek meglévő tudásszintjükről a számukra lehetséges és várható szintre képességeik szerint és egyéni ütemben haladva. A gyermekek életkorának, egyéni fejlettségének megfelelő játékos tanulás magában foglalja:

• A tapasztalatok, élmények gyűjtését.

• Az ezekből származó ismeretek feldolgozását, alkalmazását elősegítő műveletek tanulását.

• A pszichomotoros készségek gyakorlását.

• A tanulás elemi szintű technikáinak megismerését.

• A gondolkodás képzeti, elemi, fogalmi használatát.

• Az elemi szokások, társas kapcsolatok, magatartásformák megismerését.

7. Értékelési rendszer

Az óvodánkba járó gyermekek komplex terápiája minden esetben egyéni fejlesztési terv alapján működik. A terápiás program kiindulópontjának a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Hallásvizsgáló, Mozgásvizsgáló Gyógypedagógiai Tanácsadó, Korai Fejlesztő, Oktató és Gondozó Tagintézménye és a Somogy Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottság Szakértői véleményét tekintjük. Ez részletesen tartalmazza a gyermekek értelmi fejlettségének, pszichikus részfunkciójának, valamint beszédállapotának jellemzését és a fejlesztési javaslatokat. Ahhoz azonban, hogy a fejlesztés mindig a gyermekek aktuális szintjéhez igazodjon, szükség van a logopédusok, gyógypedagógusok rendszeres folyamat diagnosztikai munkájára és az óvodapedagógusok megfigyelésére.

- Az értékelés a gyermekek nyomon követő megfigyelését jelenti, melyet egy táblázatba rögzítünk és évente két alkalommal a szülővel ismertetünk. Az óvodai élet során félévkor és év végén írásbeli beszámolót készítenek a csoportban dolgozó óvodapedagógusok, logopédusok, gyógypedagógiai asszisztensek és a gyógypedagógus.
- Az óvodavezető félévenként látogatást tesz az óvodai foglalkozásokon, terápiás órákon és az itt kialakított közös véleményt írásban rögzíti.
- A hallássérült és logopédiai csoportba járó gyermekek szüleinek számára évente két alkalommal szülői értekezletet tartunk. Minden hónapban ugyanabban az időben – 1 alkalommal – fogadóórán kereshetik fel a szülők a logopédusokat és a különböző terápiákat végző gyógypedagógiai tanárokat, óvónőket.
- Óvodánk évente 1 alkalommal nyílt napot tart a szülők számára.
- Az óvodáskor végén a logopédusok az óvodapedagógusok közreműködésével pedagógiai értékelést készítenek a gyermekekről.

8. Ellenőrzés

A vezetői ellenőrzés célja a hatékony működés elősegítése. A tények okainak feltárása lehetővé teszi a hiányok pótlását, a hibák kijavítását, a valós eredmények és a tetszetős látszatok megkülönböztetését, az eredmények megerősítését, a jó módszerek elterjesztését. Az ellenőrzésnek ki kell terjednie a megvalósítás módjára, tempójára, eredményére. Az értékelés és az ellenőrzés tapasztalatokra épül. Az értékelés akkor jó, ha személyiségfejlesztő és hatékonyságnövelő funkcióval rendelkezik. Az óvoda szakszerű és törvényes működtetéséhez és a vezetői eredményességhez megalapozott döntések sora szükségek.

9. Vezetői elképzelések, feladatok

Az óvoda feladata a gyermekek – életkori sajátosságait figyelembe véve, személyiségét megismerve és tiszteletben tartva – derűs, szeretetteljes, családias, biztonságot adó légkörben való nevelése, a fejlődéshez szükséges körülmények biztosítása.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján úgy véljük, hogy a logopédiai óvodai fejlesztés lehetőségei széleskörűek, melyen belül nagyon fontos az itt dolgozók együttműködése, összehangolt munkája.

Gondoskodnunk kell tehát az óvodásokat körülvevő egészséges, biztonságos, esztétikus és célszerű környezet, valamint a tárgyi, személyi feltételek, megteremtéséről.

Ennek érdekében szükség van:

- a nevelőmunkát, a gyermekek fejlesztését szolgáló tárgyi feltételek folyamatos bővítésére, a lehetőségekhez képest,
- az óvodában dolgozó pedagógusok felkészülését, önképzését segítő eszközök biztosítására,
- a minden munkaterületet érintő folyamatos korszerűsítésre, ami egyben a dolgozók munkáját is megkönnyíti.

Feladatok a szakmai munka terén:

- A Nevelési Programban meghatározott célok és feladatok megfelelő szintű megvalósítására való törekvés.
- Az évek során kialakult színvonalas fejlesztő munka megőrzése.
- A szakmai munka hatékonyságának növelése (munkaközösségek együttműködésének lehetősége; tapasztalatcsere; hospitálások; logopédus hallgatók gyakorlati képzésének segítése).
- A feltételek megteremtése a gyermekek nevelésében, fejlesztésében, hogy eredményesen megvalósuljon személyiségük fejlődése, tehetségük kibontakozása a sajátos nevelési igénynek megfelelően.
- Az óvodában dolgozó közösség folyamatos szakmai fejlesztése (akár az országos, akár a környékünkön, illetve az óvodán belül megrendezésre kerülő szakmai konzultációkon, továbbképzéseken, szakmai programokon való részvétel támogatása).
- Környezettudatos nevelés.
- Értékek megőrzése, hagyományápolás.
- Pályázati lehetőségek szélesebb körű feltérképezése, kiaknázása a szakmai munkában való kiteljesedés és a forrásbővítés érdekében.

Feladatok a szervezeti kultúra fejlesztése terén:

- A nyugodt, biztonságot nyújtó munkahelyi légkör folyamatos javítása, fenntartása.
- A szakmai kompetencia erősítése kölcsönös segítségnyújtással.
- Egymást segítő, egymásra odafigyelő emberi kapcsolatok alakítása formálása. Nyílt, őszinte kommunikáció, az együttműködés, az együtt gondolkodás és a bizalom erősítése.
- Rendszeres tájékozódás, tájékoztatás.
- Az óvodában folyó munka minél szélesebb körben való bemutatása
- Az óvoda kapcsolatrendszerének erősítése.

- A szülők és az óvoda kapcsolatának erősítése.

10. Zárógondolatok

A Duráczky EGYMI intézményegység – vezetői pályázatát (Óvoda) belső pályázóként készítettem el. 1978 óta dolgozom az intézmény óvodájában. Kezdetben a hallássérült gyermekek, majd 1987 óta, elsőként, a súlyos beszédhibás és részképesség problémával küzdő gyermekek oktatásában – nevelésében, fejlesztésében tevékenykedtem. Úgy gondolom, hogy az eddigi gyógypedagógusi munkám során az intézmény minden sikerének elősegítését, hagyományainak megteremtését legjobb tudásom és lelkiismeretem szerint igyekeztem végezni.

Bízom abban, hogy a vezetői programommal, mely közös szakmai feladatainkat, terveinket tartalmazza, kollégáim egyetértenek. A kitűzött feladatok megvalósításához kérem munkatársaim támogatását. Remélem, hogy intézményünk fenntartója megfelelőnek ítéli a jövőre vonatkozó vezetői programot és támogat annak megvalósításában.

Így a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlesztése, fejlődésük elősegítése, a gyermeki személyiség kibontakoztatása az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével minőségében jobb és egyben magasabb hatásfokú lehet.

És megvalósulhat óvodánk legfontosabb pedagógiai célkitűzése is, hogy az itt töltött 3 – 4 év különnevelés után sikeresen segíthetjük iskolai integrációjukat.

Vígvári Józsefné

óvodavezető